

کار (خهبات)ی راسته و خوؤ (*Direct Action)

نووسینی: Emile Pouget

و. له فارسییه وه: هه ژین

بهشی هه شته م

ئارامگه ره ناکه تواری (وهمی)یه کان

راسته که نابیت ته نیا بو دامرکاندنه وهی ئالوش و چیژوه رگرتن پرنابردریتته بهر توندوتیژی، به لام له وه لایه نه وه که سوودهرتن لیلی له کاتی پیویستدا، ملی پی نه دهین و بمانه ویت هه موو جهنگه که به بهرده وامی به هوی به کاربردنی ئارامگه ره وه و له پیگه ی پارله مان و ئامرازه دیموکراتیکه کانی تره وه به ره وپیش بهرین، زور پر مه ترسییه. نه خیر! هیچ سیستمیکی دهنگوهرتن یا ریفرا ندوم یا پرؤسه یه کی تری له وه جوړه نییه، که کلیلی ئاره زووه کانی جه ماوهر له ئاسمانه وه داگریت. بزووتنه وهی شوړشگیرانه بیجگه له ملدان به توندوتیژی هیچ ئه لته ناتیقیکی تری نییه. وابسته بوون به خو شباوه ریگه لی له م جوړه وه، ته نیا گه رانه وه بو رابوردو و دووباره کردنه وهی هه له ی پیشینان ده بیت، که مزده ی به هه شتی ئه و دونیا یان به رهنجه رانی ئه م دنیا و دووره په ریزان ده دا. گریمانه ی رزگاری رهنجه رانی دووره په ریز یا به لینی سهرکه و تن له ریگه ی ریفرا ندوم وه، له دیتنی که تواریبنا نه ی بارودوخه که ئاسانتره، به لام له به رامبه ردا، تو زفالیکیش که س له ئزادی نزیک ناکاته وه.

له شیکردنه وه کانماندا له مه ر سهره نجامی کاره که، هه رده م ده بیت بگه ریینه وه سهر ئه م کو به ندییه ناچار ییه: په نابردن بو هیژ!

هه لبه ته سهره پای راستی بیسوود بوونی سهره نجامی پرؤسه کانی دهنگوهرتن، ریفرا ندوم و هیتر له فراوانترکردن و قولکردنه وهی هوشیاری چینایه تیدا، نابیت چاومان له ئاستی که لکه ریژه بییه کانیا ن بنووقینین. بو نمونه، ریفرا ندوم ده توانیت زور شیوازی به کاربردنی هه بیت. هه روه ها زورجار بو هی هیه له هه ندیک هه لومه رچی تایبه تدا، دروستترین هه لبریزی رامیاری گونجاو، سوود وه رگرتن له وه بیت. با نمونه یه کی روشن و ئاشکرا بهینینه وه: ریفرا ندوم بو هه لسه نگانندی خواست و هوشیاری کریکاران، ئامرازیکی باشه. له ته که ئه وه شدا بو هی هیه ریخراوه کان و به کیتییه پیشه بییه کانیش هه ندیک جار به پی پیویست په نای بو بهرن (ئه م رووداوه بو هی هیه بو هه ر ریخراوویک بیته پیشه وه، چ ئه وانیه که هیشتاکه له چنگ سهرمایه داری نه هاتوونه ته دهر و له وانیه پیویستیان به کومه که ده ولته تییه کان هه بیت چ ته نانه ت ئه وانیه که به ته وای شوړشگیرانه ن)، ئه م شته، زوریش باو بووه!

ئه وهی که ریفرا ندوم به هاوتا و ئه لته رناتیقی شیوازه شوړشگیرانه کان بزانی، به و راده یه گه مزانه یه، که بیکه لک و بیسوودی دابنیین. دهنگوهرگرتنه کان ئامرازیکن بو خه ملاندنی چه ندایه تی، به لام به هیچ جوړیک به که لکی هه لسه نگانندی چو نایه تی نایین. له بهر ئه مه یه که ناتوانریت بو ئالوگوپی بنچینه یی سیستمی سهرمایه داری پشتیان پی به ستریت؛ وه ها وینا کردنیک هه لیه کی زاغه و به ره می چه وت تیگه یشتنه. ته نانه ت ئه گه ر دهنگوهرگرتنه کان ئاسایی تر بینه وه، چه ندباره بوونه وه یان ناتوانریت جیگه ی داهینان و هیزی پیویست بو به ره وپی شبردنی هزی نئی بگریته وه.

کاتیک که ئه وهی له باری ئه نجامداندایه، کاریکی شوړشگیرانه ی وه ک رزگارکردنی باستیل (Bastille) بیت، قسه کردن له دهنگوهرگرتن و ریفرا ندوم نابه جی ده بیت... ئه گه ر ئه و روژه که مایه تییه کی هوشیار

هیرشيان بۆ سەر قەلەنە کردایه... ئەگەر بیانویستایه یه کهم جار له مەر چاره نووسی قەلەکه ریفراندۆم بهرپا بکهن... لهو باره دا به ئەگه ریکی زۆره وه تاكو ئەمرۆش گارده کانی (Gardes francaises) هیشتا که ده رگه ی چوونه ژووره وه ی ئانتۆین (Antoine) یان له ژیر ده ست ده بوو.

نموونه که مان له مەر شکاندن ی باستیل، له باره ی هه موو رووداوه شوپشگیریه کانه وه راسته؛ وای دابنیین سه رها تا بخرایه ریفراندۆمیکی گریمانیه یی، ئایا سه ره نجامیکی وه کو نموونه ی باستیل به ده ست ده هات؟

نا! هیچ شیوه ده نگه رتنیک یا شیوه ریفراندۆمیک ناتوانیت جیگه ی په نابردن بۆ هیزی شوپشگیرانه بگریته وه. به لام با وردتر بروانین؛ ئەو په نابردنه بۆ هیزی شوپشگیرانه، به و واتایه نییه که جه ماوه ر له خه و دایه. ته واو به پیچه وانه وه! هه ر چه ندی جه ماوه ر چالا کتر و هوشیارتر بیت، هیزی شوپشگیرانه ش کارا تر ده بیت.

شوپشی ئابووری له کۆمه لگه ی سه رمایه داریدا خۆی ده په ره رینیت تا وه کو روژتیک دوا جار روو بدات و سه ربکه ویت. بۆ په ره راندنی ئەو شوپشه و ریکرتن له گه رانه وه و تیکشکان له به رامبه ر درنده یی به ره ی دوژمندا، ده بیت خه باتکاران بزانی چینیان ده ویت و به چ ریکه یه که به و ئامانجه بگه ن. ده بیت سه راپایان هوشیاری بیت و هیچ کات ده سه ته مۆی هه سه ته کی و دنه دان نه بن! با بواری بۆ خراپ له یه که گه یشتن نه هیلینه وه؛ کاتیک که له روانگه ی شوپشگیرانه وه بروانین، ده بینین که هیزی ژماره یی، ته نیا کاتیک کارایه، که به دا هینان و هوشیاری خۆبه خۆی تاکه کان بارگای بیت. زۆربوونی ژماره یی، خۆی له خۆیدا، شتیک نییه بیجگه له که له که کردنی که سانی پا له هه وا وه که نیچیری خه والوو، که بیجگه له کاردانه وه به رامبه ر به به رکه و تنه کان جووله یه که له خۆ نیشان نادات.

به م پییه، به و سه ره نجامه ده گه ین، که خه باتی راسته وخۆ، سه ره رای بوونی باوه ر به ناچار بیبوونی به کاربردنی هیز، له خواره وه را، زه مینه بۆ تیکوپیکدانی فه رمانه رای زۆر و توندوتیژی ئاماده ده کات، تا وه کو له ریشه وه هه لکیشت و له جیی وی کۆمه لگه یه که بنیات بنیت، که به هوشیاری و یه کگرتنی ئازادانه پشتنه ستور بیت. شیوه ی ئەنجامدانی ئەم کاره، ناساندن و جیخستنی تیگه یشتنی پیویست بۆ ئازادی مروفت له هه مان کۆمه لگه ی کۆنی سه رکوتگه رانه و به هره کیشدایه، که برپاره له داها توودا ژیرخانی کۆمه لگه یه کی نوئ پیک بهینیت؛ واته گه شه ی تاکگه رای، په ره رده کردنی ویست (اراده) و په یگیری له کاردا.

له کۆتاییدا به م کورته ته ده گه ین، که خه باتی راسته وخۆ، ویرای شیوه ی تیکۆشان، فیرکاری ئاکاریی زۆر به نرخی له خۆ گرتوه، که گه شه به په یه روهانی ده دات و ده پانلوییت، له ده سه ته مۆیی پزگاریان ده کات و ده یانگه یینیته جییه که، که جوانی و به ره له ستییان تیشک بۆ که سانی تر به اویت. (کۆتایی)

*****

* (Direct Action) که به واتای کاری راسته وخۆ دیت و له فارسی و عه ره بیشتا هه ر وا نووسراوه، به لام له کوردیه که دا که متر ئەو واتایه ده به خشیت، هه لسورانی راسته وخۆ، چالاکی راسته وخۆ و خه باتی راسته وخۆ و اتا به خشته ر دینه به گوئ.

سالی 1994 له لایه ن گروپی (Fresnes-Antony) (گروپی فیدراسیونی ئەنارکیستانی فه ره نسه) وه بلاو کراوه ته وه. <http://cgca.com/mot515.html> و سالی 1999 له لایه ن «Kate Sharpley Library» وه ریکیراوه ته سه ر ئینگلیزی و دواتر له ساینی ئەنارکو- سه ندیکالیزم 101، بلاو کراوه ته وه

سەرچاوهی بلاوکراوهی ئینگلیزییهکهی

http://www.anarchosyndicalism.net/newswire/display_any/200

ژیاننامه و نووسینهکانی نووسەر:

<http://www.anarchosyndicalism.net/protagonists/pouget.htm>

بۆ خویندنهوهی بهشهکانی تر، کلیکێ ئهم بهستهرانهی خوارهوه بکهن:

بهشی یهکهم

بهشی دووهم

بهشی سێیهم

بهشی چوارهم

بهشی پێنجهم

بهشی شهشهم

بهشی ههوتهم